

Vlaamse overheid

Koning Albert II-laan 35 bus 33

1030 BRUSSEL

T 02 553 35 00

F 02 553 35 84

www.zorg-en-gezondheid.be

Aan de directies van de ambulante en residentiële revalidatievoorzieningen, Initiatieven Beschut wonen, psychiatrische verzorgingstehuizen en CGG.

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
vragen naar/e-mail revalidatie@vlaanderen.be geestelijkegezondheidszorg@vlaanderen.be		telefoonnummer	datum 30/07/2020

Opflakking COVID-19 epidemie: lokale aansturing en mogelijke maatregelen

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Het is voor iedereen duidelijk dat we momenteel een heropflakking van de COVID-19 epidemie in ons land meemaken. Het gemiddeld aantal bevestigde besmettingen neemt dagelijks verder toe en er zijn steeds meer lokale opflakkingen. Verhoogde waakzaamheid van iedereen is geboden om de voorzieningen maximaal te vrijwaren van nieuwe besmettingen bij zowel de zorggebruikers, het personeel, de vrijwilligers als de bezoekers.

Gelukkig kunnen we vandaag met meer kennis en beschermingsmaatregelen deze situatie tegemoet zien dan in het begin van de crisis. Niettemin zal u zich afvragen wat er nu van de voorzieningen verwacht wordt.

Voorlopig gaan we niet terug naar algemene strenge restricties op het zorgaanbod. Doordat we nu over voldoende beschermingsmateriaal beschikken, blijft het de **ambitie om de hulp- en dienstverlening maximaal op peil te houden**. Toch kan het aangewezen zijn, zeker als er in uw buurt of gemeente meerdere nieuwe infecties gedetecteerd worden, bijkomende maatregelen te nemen. Die maatregelen vereisen echter maatwerk, aangepast aan een analyse van de lokale situatie en het risiconiveau. Binnen de Nationale Veiligheidsraad werd beslist om hierin een grotere rol toe te kennen aan de lokale besturen.

1. Aansturing op het lokale niveau

De vastgestelde verhoging van het gemiddeld aantal besmettingen met COVID-19 in de samenleving maakt dat voorzieningen zich zorgen maken over de mogelijke impact op hun werking en zorggebruikers. Een verhoogde alertheid en nauwgezette monitoring van de situatie is cruciaal. De lokale Sciensano-data zijn te raadplegen op: <https://datastudio.google.com/embed/reporting/c14a5cfc-cab7-4812-848c-0369173148ab/page/giyUB>

Om de evolutie van het coronavirus lokaal te monitoren, hanteert Sciensano drie waarschuwingdrempels:

- vijf dagen opeenvolgend is het cumulatief aantal nieuwe bevestigde besmettingen over de laatste zeven dagen in een stad of gemeente gelijk aan, of hoger dan, 20 per 100.00 inwoners;
- er zijn minstens vijf dagen op rij nieuwe besmettingen vastgesteld;
- er is sprake van een stijgend aantal nieuwe gevallen gedurende vier van de zeven voorbije dagen.

Wanneer twee van deze drie waarschuwingdrempels overschreden zijn, zal het Agentschap Zorg en Gezondheid (Infectieziektebestrijding) dit onder meer signaleren aan het lokaal bestuur en wordt de situatie ter plaatse verder geanalyseerd. Zorg en Gezondheid zal eveneens het lokale bestuur vragen proactief contact op te nemen met voorzieningen op hun grondgebied waar kwetsbare mensen zorg krijgen. Dit wordt nog verder geoperationaliseerd.

Indien gewenst kan de voorziening, om een goed en volledig beeld te krijgen van de lokale situatie zelf contact opnemen met de noodplanning van het lokale bestuur. Zij kunnen helpen om, samen met Zorg en Gezondheid, de lokale situatie in te schatten, voor wat het risico van de voorziening betreft. Zij kunnen indien nodig in extra ondersteuning voor de voorziening (directie, medisch verantwoordelijke) voorzien. Wanneer er een lokale uitbraak wordt vastgesteld, is het immers belangrijk de aard en de impact ervan te kennen om zo goed mogelijk te kunnen bepalen of en welke maatregelen de voorziening kan of moet treffen. Dit gebeurt best na lokaal overleg.

Het draaiboek dat de lokale besturen aangereikt wordt, kunt u raadplegen op: <https://www.vlaanderenhelpt.be/draaiboek-1>

2. Consequenties voor voorzieningen

De draaiboeken voor lokale besturen bepalen dat bij vaststelling van lokale uitbraken alle lokale partners samen overleggen over de te nemen maatregelen, met het doel deze uitbraken snel onder controle te krijgen. Vanuit Zorg en Gezondheid geven we hierbij een richtinggevend kader mee, dat door de voorzieningen in dit overleg kan gehanteerd worden. Dit kader is zoals gesteld richtinggevend, en niet dwingend. Het is mogelijk dat uit een gedetailleerde analyse blijkt dat in een gemeente waar de toestand op zich problematisch is, er toch minder risico is voor de voorziening. Het kan ook zijn dat de burgemeester in samenspraak met de betrokken federale en lokale instanties, eventueel aangevuld met de gemeenschapsinstanties striktere richtlijnen oplegt dan wat binnen dit richtinggevend kader naar voor wordt geschoven. Daarnaast moeten natuurlijk de algemeen geldende maatregelen, uitgevaardigd door de Nationale Veiligheidsraad, strikt opgevolgd worden.

Eerder ontving u een communicatie waarin u gevraagd werd zich voor te bereiden op eventuele nieuwe besmettingen in de voorziening of een opflakking van COVID-19 in de ruimere samenleving door het eigen beleid verder vorm te geven en te consolideren in een draaiboek. Dit richtinggevend kader dient hierin zijn plaats te hebben.

Globaal kunnen we de toestand in een bepaalde gemeente of wijk omschrijven als de volgende mogelijke situaties:

- Situatie 0:** Er zijn in de samenleving geen COVID-19 besmettingen meer. Alles is volledig veilig en er dienen geen bijkomende maatregelen genomen te worden.
- Situatie 1:** Het aantal nieuwe COVID-19 besmettingen is relatief laag of zelfs 0, maar doordat er elders (buiten de eigen stad of gemeente) nog regelmatig infectiehaarden opduiken, blijft waakzaamheid geboden. We beschouwen dit als de situatie in die gemeenten waar er geen alarmerende verhogingen van besmettingen geregistreerd worden.
- Situatie 2:** Het aantal besmettingen in de gemeente of wijk is alarmerend. Van de volgende drie indicatoren zijn er minstens twee van toepassing:
- Vijf opeenvolgende dagen is het cumulatief aantal nieuwe besmettingen over de laatste zeven dagen in een stad of gemeente gelijk aan, of hoger dan, 20 per 100.000 inwoners.
  - Er zijn minstens vijf dagen op rij nieuwe besmettingen vastgesteld.
  - Er is sprake van een stijgend aantal nieuwe gevallen gedurende vier van de zeven voorbije dagen.
- Situatie 3:** Er zijn talrijke uitbraken, niet meer beperkt tot bepaalde lokaliteiten. Er wordt teruggegrepen naar algemene federale maatregelen.

Situatie 1 is de situatie binnen het 'nieuwe normaal' waarbij, zoals eerder gecommuniceerd, de dienstverlening normaal doorgaat, zij het met inachtneming van de nodige voorzorgsmaatregelen.

In situatie 2 zullen de diensten van Zorg en Gezondheid actie ondernemen, en wordt overleg tussen de lokale partners opgestart. De burgemeester kan overwegen om voor welbepaalde diensten en voorzieningen, in de hele gemeente of in bepaalde delen van de gemeente, extra maatregelen te nemen, dit na afstemming met het Nationaal Crisiscentrum (NCCN). Deze maatregelen kunnen een effect hebben op uw aanbod.

Indien de situatie – en daarbij ook het risico op verspreiding van COVID-19 in de voorziening – in de eigen regio ongunstig evolueert, kunnen bijgaande richtlijnen gebruikt worden als maatregelen die de voorziening zelf kan nemen. De voorziening kan bijgaande richtlijnen ook gebruiken als leidraad binnen lokale overlegstructuren om het gespreks- en verwachtingskader vanuit Zorg en Gezondheid te vertolken.

Op die manier weten de lokale autoriteiten welke verwachtingen in een bepaalde situatie gesteld worden vanuit de Vlaamse overheid. Op basis van die specifieke elementen kan de lokale autoriteit alsnog beslissen om afwijkingen toe te staan, dit na overleg met de provinciegouverneur en Zorg en Gezondheid.

Ondanks de definities van de situaties kan de impact voor twee voorzieningen verschillend zijn, ook binnen eenzelfde gemeente. Zo kan de ene voorziening gelegen zijn in een wijk met zeer veel nieuwe besmettingen, waarbij er eventueel zelfs zorggebruikers uit deze wijk ondersteund worden, terwijl een andere voorziening in een andere deelgemeente ligt waar er geen bijzondere problemen zijn. De analyse van welke maatregelen nu exact aangewezen zijn voor welke voorziening, moet dus gebeuren door de lokale partners, ondersteund door de diensten van Zorg en Gezondheid en de federale instanties (zie draaiboek).

De algemene preventieve en hygiënische maatregelen blijven van kracht. Ook de richtlijnen omtrent teststrategie en contactopsporing blijven gelden.

In situatie 3 zal teruggegrepen worden naar federale maatregelen. Het richtinggevend kader voor situatie 3 zal dan voor alle voorzieningen van toepassing zijn.

U vindt in bijlage een richtinggevend kader per situatie voor:

- Ambulante GGZ-voorzieningen en de ambulante voorzieningen voor fysieke revalidatie
- Residentiële revalidatievoorzieningen en psychiatrische verzorgingstehuizen
- Initiatieven van beschut wonen

3. Gebruik van mondneusmaskers

Op uitdrukkelijk verzoek van de Taskforce COVID-19 Zorg is het gebruik van een mondneusmasker verplicht voor alle verzorgend en begeleidend personeel in alle situaties, behalve bij kinderen jonger dan 12 jaar. Als het om fysiek kwetsbare kinderen gaat, is een mondmasker ook bij -12 jarigen verplicht. Van zorggebruikers die samen een leefbubbel uitmaken wordt niet verwacht dat ze binnen de leefgroep een mondneusmasker dragen.

We vragen tevens specifiek aandacht voor het correct dragen van het mondneusmasker dat steeds de mond én de neus volledig moet bedekken. We verzoeken u om uw medewerkers, de bezoekers, vrijwilligers en zorggebruikers die hun mondneusmasker niet correct dragen, hierop aan te spreken.

De Vlaamse Overheid blijft chirurgische maskers leveren tot eind 2020. Residentiële voorzieningen kunnen i.g.v. een uitbraak extra materiaal zoals schorten, handschoenen, face shields en beschermingsbrillen aanvragen via <https://www.zorg-en-gezondheid.be/covid-19-hygiene-en-bescherming>.

4. Afsluitend

Zoals in de richtlijnen reeds meegegeven, blijft het de bedoeling om maximaal verder te voorzien in zorg en ondersteuning, zij het eventueel op een andere, met de zorgverlener en context, afgesproken wijze. Het

volledig stoppen van dienstverlening moet maximaal vermeden worden. Ook bezoek blijft maximaal gevrijwaard, zelfs bij het minst gunstige scenario is minimaal één vaste persoon toegelaten, met de nodige veiligheidsmaatregelen en afhankelijk van de eigen risico-inschatting. De Vlaamse overheid blijft ook verder instaan voor de bedeling van beschermingsmateriaal om dit mogelijk te maken.

We zijn ons bewust dat wie in de zorg- en welzijnssector werkt alles in deze coronatijden geeft. Fysiek, maar zeker ook mentaal kan de belasting groot zijn. De ZorgSamen is een online platform voor mentale ondersteuning van iedereen die werkt in zorg en welzijn. U vindt er heel wat tips om goed voor jezelf te zorgen en je collega's te ondersteunen. U kan er ook terecht voor directe hulp en u kan ook verschillende [webinars](#) bekijken, die focussen op het tanken van veerkracht bij jezelf, door je omgeving en voor leidinggevenden. Daarnaast heeft het Centrum voor crisispsychologie van Defensie in samenwerking met FOD Volksgezondheid tevens twee [webinars ontwikkeld over psychosociale zorg](#).

Uiteraard hadden we liever een behoud of verdere versoepeling van maatregelen aangekondigd, maar de situatie noopt tot extra voorzichtigheid en alertheid.. We willen u nogmaals bedanken voor al jullie reeds geleverde inspanningen en durven u vragen om met hetzelfde doorzettingsvermogen ook deze fase weer het hoofd te bieden.

Met vriendelijke groeten,

Voor de administrateur-generaal, afwezig,

Xavier Meurisse
Afdelingshoofd Vlaamse Sociale Bescherming

Bijlagen : 3 richtlijnen/kaders

- Maatregelen voor ambulante voorzieningen
- Maatregelen voor residentiële voorzieningen
- Maatregelen voor de initiatieven van beschut wonen